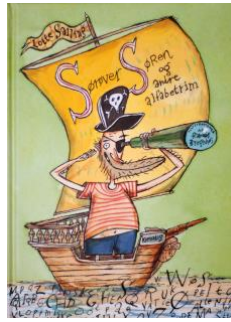

LÆSEVEJLEDNING TIL

SØRØVER SØREN & andre alfabetrim

Af Lotte Salling / illustreret af Rasmus Bregnhøj

Primært til børn i alderen 4-8 år.

Bogstaverne og deres lyde:

Ved hvert opslag snakkes først om bogstavet: Hvad hedder dette bogstav? Hvordan lyder det? Hvor ligger lyden i munden. Leg med at sige lyden, f.eks. Ssssss.

Find alle de ting på tegningen, der starter med bogstavlyden. Prøv også at snakke om, hvilke af børnenes navne, der starter med bogstavet. Når børnene gætter forkert, kan man, i stedet for at rette, lege med at sætte bogstavet foran deres navn, så det lyder sjovt og få børnene til at gentage. Hvordan ville alle navnene f.eks. lyde, hvis de startede med T?

Snak om fokusord:

Hvis der er nye eller svære ord, er det en god ide at snakke om ordene indledningsvis, så børnene forstår betydningen af ordene, inden de hører dem i historien. Find både navneord, udsagnsord og tillægsord. F.eks. i B-historien, snak om ord som *bangebuds*, *bævre*, *bølle* - eller i K-historien: *komet*, *kosmonaut*, være *komisk* osv. Lad børnene afprøve ordene. Man kan også aftale, at når man læser historien igennem og pludselig laver et bestemt tegn, skal de sige *kosmonaut*. Et andet tegn betyder *komet*, osv. På den måde bliver mødet med de nye ord sjovere.

Find rimord:

Lok børnene til at gentage nogle af ordene eller gætte med på rimord, når det er muligt, som f.eks. *Sørøver Søren gik rundt og var sur, han hadede' at sejle og ligge på ... ?* Hold en lille pause før ordet. Sig evt. ordets indledende lyd for at hjælpe på vej, eller lav fagter, der kan hjælpe til at gætte ordet.

Sæt krop og sanser på:

Hop på bogstaver: Skriv hvert bogstav på et lille stykke pap eller A5 papir og læg dem i en bunke på gulvet. Hvert barn prøver nu at hoppe sit navn på bogstaverne.

Smæk bogstaver: Læg bogstaverne rundt i lokalet og giv hvert barn en sammenrullet avis eller en fluesmækker. Sig et bogstav, og børnene skal løbe hen og smække til det rigtige med avisen.

Lav "kropsbogstaver": Børnene lægger sig 2 og 2 eller 3 og 3 på gulvet og former et bogstav med kroppen. Tag et billede oppefra, så børnene kan se deres bogstav. Prøv også med korte ord.

Tegn bogstaver: Efter at have øvet sig i at tegne/male f.eks. tre forskellige bogstaver, prøver børnene at tegne dem på hinandens ryg og gætte hvilket bogstav der tegnes.

IDEER TIL AKTIVITETER MED HVERT BOGSTAV:

A

Forslag til fokusord:

Affarve, kulør, gå abe-amok

Forslag til spørgsmål:

Har I set aber i zoologisk have? Hvad lavede de?

Aberne ligner mennesker på mange måder. Prøv at fortælle om hvordan?

Sæt krop og sanser på:

Vis hvordan aberne siger og gør.

Prøv at vralte som anden.

B

Forslag til fokusord:

Bokser, bangebuds, bølgebande, bævre

Forslag til spørgsmål:

Må man gerne slå på andre? Hvem må man slå, hvis man er bokser?

Hvilke bandeord synes I er ok, og hvilke kan I ikke lide?

Hvad kan I gøre, hvis en flok ”bøller” er efter jer (eller efter en kammerat)?

Hvad lærer man, hvis man lærer selvforsvar?

Sæt krop og sanser på:

Hvordan ser man ud, når man *bævrer*?

Hvordan ser man ud, hvis man er rigtig stærk?

Prøv at vise, hvordan man bokser ud i luften.

C

Forslag til fokusord:

Charmetrold, charter, crazy, crawl

Forslag til spørgsmål:

Har I selv prøvet at flyve? Hvorhen?

Hvor har I prøvet at være på ferie? Hvad var det bedste ved ferien?

Hvorfor skal man have vitaminer?

Sæt krop og sanser på:

Vis hvordan man svømmer *crawl*. Hvordan kan man ellers svømme?

D

Forslag til fokusord:

Drabelig, giftig, drøner, runger, udspyr

Forslag til spørgsmål:

Må man godt drille eller mobbe andre?

Kunne I godt tænke jer at have jeres egen drage? Hvorfor/hvorfor ikke?

Sæt krop og sanser på:

Hvad siger/gør dragen, når den spyr ild? Prøv at vise det.
Hvordan ser det ud, når man rider på en drage?
Prøv at tegne en drage, der spyr ild.

E

Forslag til fokusord:

Eventyr, ensom, kajak, eskimo, ellevild, lattermild

Forslag til spørgsmål:

Hvorfor græder elgen?
Har I selv prøvet at føle jer ensomme?
Hvad gør I, hvis der er en, I gerne vil være ven med?

Sæt krop og sanser på:

Vis hvordan man ror i kajak.
Hvordan tror I, det lyder, når en elg græder?

F

Forslag til fokusord:

Sart, fjollet, fyrig, fuld, fornøjet

Forslag til spørgsmål:

Kan I godt lide at danse?
Hvornår danser folk især?
Kan I lide at lave andre ting med fart på?

Sæt krop og sanser på:

Vis hvordan man danser en svingom.
Hvordan bevæger man sig, når man vakler?
Hvordan svinger man rundt i flyvende fart?
Vis hvordan man *fniser*.

G

Forslag til fokusord:

Gøgler, gøglerier, gnistrer, fantasi

Forslag til spørgsmål:

Kan I lide gøgleri? Hvor ser man det henne?
Hvad kan en gøgler ellers lave?
Kan alle mennesker gå på glas og gløder?

Sæt krop og sanser på:

Prøv at gå, ligesom I går på varme gløder.
Hvordan lyder det, når man *gisper*?

H

Forslag til fokusord:

Herske, helbredt hofteben, ægtemage

Forslag til spørgsmål:

Kender I historier om havfruer? Har I set en? Prøv at fortælle om dem.
Hvorfor kommer man på hospitalet?

Sæt krop og sanser på:

Hvordan går man, når man halter?
Læg jer på gulvet og vis hvordan en havfrue svømmer.
Prøv at tegne en havfrue.

I

Forslag til fokusord:

Iglo, internet / internetfirma, tidsfordriv

Forslag til spørgsmål:

Hvilke ting er iskolde.
Hvad er det modsatte af iskold? Prøv at nævne nogle ting, der er brandvarme.
Kan I godt lide at bruge computeren? Hvad laver I på den?
Hvad har I prøvet at bruge internettet til?

Sæt krop og sanser på:

Hvordan bevæger man sig, når man skøjter på is?
Prøv at tegne en iglo.

J

Forslag til fokusord:

Jazz, jeans, jive, jakkesæt

Forslag til spørgsmål:

Hvad bruger man jern til at lave?
Hvornår tager folk jakkesæt på?

Sæt krop og sanser på:

Prøv at gøre ligesom Jørgen Jyde, der bøjer jern og danser jazzballet.

K

Forslag til fokusord:

Komet, kosmonaut, katapult, brav, komisk

Forslag til spørgsmål:

Ved I hvor kongens have ligger? Hvad er det for en by?
Kunne I godt tænke jer at arbejde som kosmonaut? Hvorfor/hvorfor ikke?
Hvad gør man når man hopper med faldskærm?

Sæt krop og sanser på:

Form hænderne som en kikkert og kig op i himlen efter stjerner og kometer. Hvad kan I ellers se oppe på himlen?
Prøv at springe, ligesom om I bliver skudt ud med katapult.

L

Forslag til fokusord:

Lunefuld, løvinde, lænket, koloni

Forslag til spørgsmål:

Kan I lide at løbe på løbehjul?

Hvad vil løverne gerne være fri for?

Hvorfor har man løver i zoologisk have? Har I set dem?

Hvor lever løverne ellers?

Sæt krop og sanser på:

Prøv at brøle som en løve.

Tegn en løve, der brøler.

Vis hvordan man løber på løbehjul.

M

Forslag til fokusord:

Mælkevejen, Mars, marsmand, meteor

Forslag til spørgsmål:

Hvornår er man modig?

Hvad er det modsatte af modig? Hvornår kan man føle sig bange og svag?

Hvorfor er det dyrt at ringe til Mars?

Hvad tror I ellers, der er ude i rummet?

Sæt krop og sanser på:

Prøv at snakke som en marsmand. Hvordan tror I, det lyder?

Hvordan bevæger marsfolk sig?

Lav en tegning af mælkevejen.

N

Forslag til fokusord:

Nordlys, narre, svimmel, svaje

Forslag til spørgsmål:

Ved I hvor der er nordlys henne?

Hvorfor kommer der den slags lys på himlen?

Hvilke andre ting på himlen er flotte at kigge på?

Hvor langt er stjernerne væk? Hvordan ser de ud helt tæt på?

Sæt krop og sanser på:

Hvordan tror I, folk taler i Norge?

Prøv at male Nordlyset i mange farver.

O

Forslag til fokusord:

Odder, operasang, ofte, optrådte

Forslag til spørgsmål:

Hvor bor odderen for det meste?
Kan I lide opera? Hvor hører man opera henne?
Hvad slags musik kan I godt lide?

Sæt krop og sanser på:

Prøv at synge opera. Hvor dybe stemmer kan I lave?
Prøv at synge nogle sange I kender, som I godt kan lide.

P

Forslag til fokusord:

Pulverheks, professor, popidol, papilotter, portræt

Forslag til spørgsmål:

Snak om hvad alle figurerne i historien laver. Hvad laver f.eks. en præst?
Hvad slags tøj går de i?
Hvem ville I helst være?
Hvorfor bruger nogle mennesker papillotter i håret?

Sæt krop og sanser på:

Prøv at klæde jer ud som en af figurerne i historien.
Prøv at tegne en af dem.

Q

Forslag til fokusord:

Quickstep, queen, quizz, quilt, quiche

Forslag til spørgsmål:

Hvad kan I selv bedst lide at spise?
Hvorfor har nogle lande en dronning? Hvad laver hun?
Hvad kan I lide at se i fjernsynet?
Har I selv haft tøjdyr? Hvilke?

Sæt krop og sanser på:

Prøv at danse ”quiskstep”, ligesom dronningen på tegningen.

R

Forslag til fokusord:

Rapfodet, rødmosset, rekord, hip-hop, populær

Forslag til spørgsmål:

Hvad laver man ved de Olympiske Lege?
Hvad for en sport kan I selv godt lide at lave?

Sæt krop og sanser på:

Prøv at vise rejens forskellige bevægelser: Rejehop, rejegalop, rejespring, piruetter.

S

Forslag til fokusord:

Sørøver, skummel, fæl, sejle sin egen sø

Forslag til spørgsmål:

Hvad synes I om, at nogen stjæler? Har I prøvet at stjæle eller få noget stjålet?

Hvad kan man lave på en øde ø?

Har I prøvet at sejle?

Sæt krop og sanser på:

Hvordan ser man fæl og farlig ud?

Bevæg jer fra side til side, som man gør ved sømandsviser. Eller man kan stå i en rundkreds, tage hinanden under armen og svinge i takt fra side til side.

T

Forslag til fokusord:

Trylle, trolld, tryk, tandpine

Forslag til spørgsmål:

Har I prøvet at have tandpine? Hvad skete der så?

Hvor føler I jer selv trykke? Er der nogen, der kan få jer til at føle jer tryk?

Sæt krop og sanser på:

Prøv at trampe rundt og lære 2 linjer af teksten ad gangen.

Tegn en trolld.

U

Forslag til fokusord:

Ubåd, ufo, undervandsfund, udmattet

Forslag til spørgsmål:

Tror I, at der findes ufoer? Hvad tror I, de vil, hvis de kommer ned til jorden?

Hvorfor arbejder nogle mennesker på en ubåd?

Hvad kan man finde nede på havets bund?

Ville I helst flyve i en ufo eller sejle i en ubåd?

Sæt krop og sanser på:

Hvordan tror I, en ufo lyder? Prøv at ”flyve” rundt og sige som en ufo.

Tegn en ubåd og en ufo.

V

Forslag til fokusord:

Vampyr, vegetar

Forslag til spørgsmål:

Tror I at der findes vampyrer?

Hvad gør en vampyr?

Hvad spiser man, hvis man er vegetar?

Sæt krop og sanser på:

Prøv at sige og bevæge jer som en vampyr.
Tegn en vampyr.

W

Forslag til fokusord:

Wienerbrødsstang

Forslag til spørgsmål:

Har I selv prøvet at spise for meget kage? Hvad skete der så?
Hvad for en slags kage vil I helst spise?
Er der noget, man kan spise meget af uden at få ondt i maven?

Sæt krop og sanser på:

Prøv at sige pruttelyde med munden.
Hvordan lyder det, når man spiser wienerbrød?

X

Forslag til fokusord:

Fantasi, excentrisk, xylografi (ridse/snitte tegninger og billeder i hårdt træ)

Forslag til spørgsmål:

Nogle mennesker er kunstnere, dvs. gode til at male malerier, tage flotte billeder, spille musik eller skrive bøger. Hvad for en slags kunstner, ville I gerne være?

Sæt krop og sanser på:

Prøv at lave et stykke kunst (male et billede, lave en sang eller andet)

Y

Forslag til fokusord:

Yndig, yatzy, ypperlig, yoga

Forslag til spørgsmål:

Har I prøvet at spille med terninger? Hvad kan I ellers godt lide at spille?
Hvorfor tror I, at nogen dyrker yoga?

Sæt krop og sanser på:

Hvordan danser man cancan? Hvordan ser man ud, hvis man laver yoga?

Z

Forslag til fokusord:

Zombie, zappe

Forslag til spørgsmål:

Har I nogle gange set så meget fjernsyn, at I er faldet i søvn?

Sæt krop og sanser på:

Hvordan lyder det, når man snorker?

Æ

Forslag til fokusord:

Aldgammel, ævle og kævle, pladre og skvadre

Forslag til spørgsmål:

Kender I nogen, som snakker næsten hele tiden?

Bliver I nogle gange trætte af for meget snak? Hvad kan man så gøre?

Hvad er djævle for nogen? Tror I de findes?

Sæt krop og sanser på:

Prøv at snakke meget hurtigt. Evt. volapyksnak.

Prøv at grine som djævelen.

Ø

Forslag til fokusord:

Øgler, øse, øde, væddeløb

Forslag til spørgsmål:

Engang var der kæmpestore øgler på jorden. Kan I sige navnene på nogen af dem?

Hvad laver man, når man kører væddeløb?

Har I prøvet at cykle eller køre hurtigt?

Har I nogensinde prøvet at falde? Hvad gjorde I så?

Sæt krop og sanser på:

Prøv at tegne en ørken med øgler.

Prøv at gå rundt imellem hinanden som store øgler. Hvad tror I, øglerne siger?

Å

Forslag til fokusord: *Vås*

Forslag til spørgsmål:

Hvor kommer en å fra, og hvor løber den hen?

Hvilke dyr og planter er i åen?

Sæt krop og sanser på:

Prøv at vralte rundt og sige som gåsen.

Læg jer på gulvet og sno jer som en ål i en å.